

Mocniny s racionálnym exponentom

- 1) Pokračovanie cvičenia 8 v stati II.2. Pri danom čísle $h \geq 0$ určte, v ktorých okamihoch je predmet presne h metrov nad zemou. Určte, pre ktoré h má tento problém riešenie a kedy existuje jediné riešenie.
- 2) Ak $a_m = 2a_{m-2} - a_{m-1}$ pre $m = 2, 3, \dots$ a zároveň
  - (i) $a_0 = a_1 = 1$;
  - (ii) $a_0 = 1, a_1 = 0$,určte a_n pre každé $n = 0, 1, 2, \dots$.
- 3) Ak $a_0 = 1, a_1 = 2, a_m = 3a_{m-1} - a_{m-2}$ pre $m = 2, 3, \dots$, vypočítajte a_n pre každé $n = 0, 1, 2, \dots$.
- 4) Nech $a_m = 2a_{m-1} - a_{m-2}$ pre $m = 2, 3, \dots$ a zároveň
  - (i) $a_0 = a_1 = 1$;
  - (ii) $a_0 = 0, a_1 = 1$;
  - (iii) $a_0 = 1, a_1 = -1$ .Určte a_n pre každé $n = 0, 1, 2, \dots$.
- 5) Nájdite množinu všetkých čísel x (vyjadrite ju ako zjednotenie intervalov), pre ktoré platí
  - (i) $4x^2 - 12x + 5 < 0$;
  - (ii) $x^2 + 2x > 15$;
  - (iii) $x^2 + 2x + 4 < 0$;
  - (iv) $x^2 + 4x - 5 \leq 0$;
  - (v) $9x^2 - 12x + 3 \geq 0$;
  - (vi) $x^2 - 10x + 6 < 0$;
  - (vii) $4x^2 - 4x + 2 > 0$;
  - (viii) $x^2 - 6x + 11 \geq 0$.
- 6) Urobte podrobný dôkaz vety 5.2.
- 7) Nájdite množinu všetkých čísel x (v tvare zjednotenia intervalov), pre ktoré
  - (i) $x - \frac{8}{x} < 7$
  - (ii) $(x-1)^2 > 1-x$;
  - (iii) $x + \frac{15}{x} \leq 8$;
  - (iv) $x^2 - 13 \geq 3\left(\frac{5}{3} - x\right)$;
  - (v) $\frac{4}{x} + \frac{3}{x-2} \geq 1$;
  - (vi) $\frac{3}{x-1} + \frac{1}{x-5} \leq 1$;
  - (vii) $\frac{1}{x+1} + \frac{x}{x-3} \geq 1$;
  - (viii) $\frac{1}{x+1} - \frac{x}{x-3} \geq 1$;
  - (ix) $\frac{1}{x^2 - x - 90} \geq 4$;
  - (x) $\frac{2x^2 + 7x + 8}{x^2 + 6x + 10} \geq 1$;
  - (xi) $\frac{2x^2 - x - 5}{x^2 - 2x - 3} > 1$;
  - (xii) $\frac{1}{7} \leq \frac{x^2 - 3x + 4}{x^2 + 3x + 4} \leq 7$;
- 8) Nájdite množinu všetkých čísel y , ku ktorým existuje také číslo x , že platí
$$\frac{2x^2 + 3x + 7}{x - 2} = y$$

9) Nájdite najlepšie odhady (minimum, maximum) výrazu

$$\frac{2x-1}{x^2+6x+14}$$

10) Obvod pravouhlého trojuholníka je $2s$. Čo viete povedať o jeho prepone?

11) Nech $a > 0$, $b > 0$. Nájdite najväčšie zo všetkých takých čísel u , pre ktoré platí $u \leq \frac{a}{x} + bx$

pre každé $x > 0$;

nájdite najmenšie z čísel v , ktoré spĺňajú $\frac{a}{x} + bx \leq v$, pre každé $x < 0$.

Ak u je už najväčšie také číslo a v najmenšie číslo požadovanej vlastnosti, pre ktoré x nastane rovnosť?

12) Tlačený text má zaberat' s štvorcových centimetrov na strane knihy. Horný a dolný okraj musí byť a cm, ľavý a dolný okraj b cm. Ak naším cieľom je len ušetriť papier, aké sú najvhodnejšie rozmery strany? (Návod: Cvičenie 7.)

13) Nech $a > 0$, $b > 0$ a nech c je ľubovoľné číslo. Nájdite najväčšie z čísel u , ktoré spĺňajú nerovnosť $u \leq \frac{a}{x-c} + bx$, pre každé $x > c$, a tiež najmenšie také číslo v , ktoré spĺňa

$$\frac{a}{x-c} + bx \leq v \text{ pre všetky } x < c.$$

14) Rafinéria produkuje $\frac{25-10x}{3-x}$ tisíc litrov benzínu super popri x tisícoch litrov benzínu

špeciál. Ak zisk z 11 benzínu super je $9/5$ zisku z 11 špeciálu, pri akej produkcii benzínu špeciál bude celkový zisk maximálny?

15) Nech a , b , c sú také čísla, že $a > 0$, $4ac - b^2 > 0$. Nájdite najväčšie zo všetkých tých čísel

u , pre ktoré platí $u \leq \frac{x}{ax^2+bx+c}$, pre každé $x \in (-\infty, \infty)$, a tiež najmenšie z čísel v , ktoré

spĺňajú $\frac{x}{ax^2+bx+c} \leq v$ pre všetky $x \in (-\infty, \infty)$.

16) Nájdite všetky čísla k , ku ktorým existujú čísla x , y tak, že platia podmienky $3x + 4y = k$ a $x^2 + y^2 + 4x = 21$.

17) Nájdite všetky čísla k , ku ktorým existujú čísla x , y , spĺňajúce podmienky $y = kx$ a $x^2 + y^2 - 10x + 2y + 22 = 0$.

18) Ak n je párne prirodzené číslo a $d > 0$, tak číslo z nie je vlastnosťou $z^n = d$ jednoznačne určené. Nájdite všetky také čísla.

19) Ak n je nepárne prirodzené číslo, tak $\left| \sqrt[n]{d} \right| = \sqrt[n]{|d|}$ pre každé d .

20) Ktoré z čísel $\sqrt{2}$, $\sqrt[3]{3}$, $\sqrt[4]{5}$ je najmenšie a ktoré je najväčšie?